

Către: Victoria BELOUS, Ministrul Finanțelor

Copie: Elena SAHARNEAN, director Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe (CTIF)

Nr. 152 din 28 octombrie 2026

Ref.: Follow-up la ședința privind situația implementării mecanismului Track&Trace (digital readiness)

Stimată doamnă Ministru,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”).

În primul rând, adresăm sincere mulțumiri dnei Natalia Doroftei, secretar de stat și dnei Elena Saharnean, director CTIF, pentru deschiderea care au abordat subiectul pregătirii pentru implementarea, în deplină forță, a mecanismului de Track&Trace pentru produsele de tutun.

Conform celor agreeate, revenim cu principalele subiecte discutate în cadrul ședinței, după cum urmează:

1. Timpul necesar pentru implementare

În ceea ce privește perioada de implementare a unui sistem de trasabilitate, în mod obișnuit, după punerea la dispoziția operatorilor economici a documentației tehnice complete, este necesară aproximativ o lună pentru studierea și analiza acesteia. Ulterior, etapele de dezvoltare, configurare, integrare, testare și punere în producție durează, de regulă, circa unsprezece luni pentru un sistem de asemenea amploare. După lansarea sistemului, se acordă în mod normal și o perioadă de tranziție și calibrare, destinată identificării și remedierii eventualelor erori.

Respectiv, chiar și în ipoteza în care mediul de testare ar fi fost disponibil începând cu august 2026, nivelul de pregătire necesar pentru implementare ar fi putut fi atins cel mai devreme în trimestrul III al anului 2027.

2. Specificația Swagger/OpenAPI

Specificația Swagger/OpenAPI furnizată reprezintă o referință utilă pentru endpoint-urile individuale ale API-ului. Cu toate acestea, aceasta nu este suficientă pentru a asigura o înțelegere neechivocă și o implementare corectă a integrării cu sistemele **Gov Repository** și **ID Issuer**.

În mod obișnuit, Swagger descrie structura cererilor și răspunsurilor, dar nu acoperă complet: interacțiunea și secvența apelurilor API; logica de business și limitările sistemului; regulile de validare; stările și tranzițiile obiectelor; cerințele de securitate, autorizare și idempotență; scenariile excepționale și comportamentul așteptat al sistemului.

Este necesară o documentație tehnică completă (ghiduri de implementare) din partea furnizorului sistemului, care să constituie o **sursă unică și oficială de cerințe** pentru toate părțile implicate. Aceasta va asigura o înțelegere comună, va reduce riscurile de integrare și va evita eforturile inutile investite în dezvoltarea unor funcționalități care ar putea fi incompatibile cu soluția finală.

Documentația ar trebui să includă, cel puțin:

1. Arhitectura și responsabilitățile sistemelor Gov Repository și ID Issuer;
2. Principalele scenarii de integrare și fluxuri operaționale;
3. Cereri și răspunsuri pentru toate evenimentele operaționale și tranzacționale aflate în domeniul de aplicare al sistemului Gov Repository, precum și structura codurilor pentru sistemul ID Issuer, însoțite de exemple;
4. Secvențele de apelare ale API-urilor și dependențele dintre acestea;

5. Regulile de business, limitările și validările tehnice;
6. Gestionarea erorilor și scenariile excepționale;
7. Cerințele de securitate, performanță și operare;
8. Orice alte criterii de acceptare care trebuie luate în considerare în timpul implementării.

3. Accesul la mediul de testare și documentația tehnică

- Până în prezent, furnizorul responsabil de integrarea tehnică nu dispune de acces complet la documentația tehnică necesară (Swagger/API), fapt care împiedică inițierea analizei detaliate și a procesului de integrare.
- Implementarea presupune o succesiune de etape interdependente:
 1. acces la documentația și interfețele tehnice furnizate de CTIF;
 2. analiza și integrarea cerințelor în sistemele informatice;
 3. testarea în fabrici și validarea funcționalităților.
- Orice întârziere la nivelul primei etape afectează direct calendarul tuturor etapelor ulterioare.

4. Perioada disponibilă până la termenul de implementare

- Menținerea termenului actual de punere în aplicare lasă la dispoziție o perioadă semnificativ mai scurtă decât cea necesară pentru realizarea tuturor activităților de integrare și testare.
- În acest interval trebuie realizate atât dezvoltările tehnice și integrarea sistemelor, cât și testele operaționale în unitățile de producție, care depind de disponibilitatea ferestrelor de testare.
- Având în vedere cele de mai sus, solicităm respectuos examinarea oportunității ajustării termenului de aplicare a mecanismului, corelat cu data punerii la dispoziție a documentației tehnice complete și a mediului de testare funcțional.

5. Aspecte care necesită clarificări suplimentare

- mecanismul de acces și autentificare;
- cerințele tehnice finale aplicabile operatorilor economici;
- procesul de înregistrare a operatorilor economici și a facilităților, inclusiv a echipamentelor de pe liniile de producție;
- metodologia și calendarul testărilor complete end-to-end, inclusiv validarea codurilor unice aplicate pe pachete;
- cerințele privind dispozitivele anti-fraudă (ATD), în special confirmarea faptului că dispozitivele ATD instalate pe liniile de producție din fabricile situate în Uniunea Europeană sunt conforme cu art. 15 alin. (7) din Directiva 2014/40/UE și din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/574 sunt recunoscute ca suficiente pentru conformarea cu cerințele Republicii Moldova, fără a fi necesară instalarea unui dispozitiv suplimentar. În caz contrar, eventualele ajustări ar putea necesita câteva luni suplimentare de pregătire;
- aplicabilitatea cerințelor de trasabilitate pentru produsele destinate exportului. Propunem următoarea abordare: (i) pentru exportul în statele membre ale Uniunii Europene, pe pachete se aplică identificatorul unic UE, în conformitate cu art. 15 alin. (1) din Directiva 2014/40/UE, care prevede că, în cazul produselor fabricate în afara Uniunii, obligațiile de trasabilitate se aplică produselor destinate pieței Uniunii sau introduse pe aceasta, precum și cu Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/574. În aceste cazuri,

codul național al Republicii Moldova nu ar trebui aplicat suplimentar; (ii) pentru exportul în state din afara Uniunii Europene, pe pachete se aplică codul unic de identificare al Republicii Moldova, cu excepția cazurilor în care țara de destinație impune propriul sistem de marcare;

- delimitarea clară a obligațiilor de raportare ale producătorilor, importatorilor, distribuitorilor și angrosiștilor, pentru a evita raportarea dublă a aceluiași eveniment;
- structura și momentul raportării mesajelor tranzacționale (comenzi, facturi, plăți) și corelarea acestora cu sistemele informaționale existente, pentru a evita dublarea raportărilor.

6. Propuneri pentru etapele următoare

În vederea asigurării unei implementări funcționale și predictibile a mecanismului, propunem respectuos:

- organizarea unei sesiuni tehnice dedicate, cu participarea autorităților competente, a operatorului sistemului și a operatorilor economici vizați, pentru abordarea aspectelor tehnice deschise;
- furnizarea unor răspunsuri în scris la clarificările tehnice și operaționale transmise deja de producători, pentru a asigura o interpretare unitară a cerințelor;
- alinierea specificațiilor tehnice naționale la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/574, inclusiv la Lista specificațiilor și Dicționarul de date, ceea ce ar permite utilizarea soluțiilor deja implementate în fabricile din UE;
- realizarea unei evaluări a gradului de pregătire a tuturor participanților la sistem, care să includă timpul necesar pentru dezvoltare, testare, înregistrare și validare operațională;
- acordarea unei perioade de tranziție de 18 luni pentru soluționarea și implementarea aspectelor menționate.

Vă mulțumim pentru deschidere și rămânem disponibili pentru participare la discuții tehnice și pentru formularea unor propuneri suplimentare.

Vă rog să o considerați pe Veronica Sirețeanu, director adjunct, ca persoană de contact din partea AmCham Moldova (veronicasireteanu@amcham.md) pentru interacțiuni ulterioare pe acest subiect.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”